

MUONIO

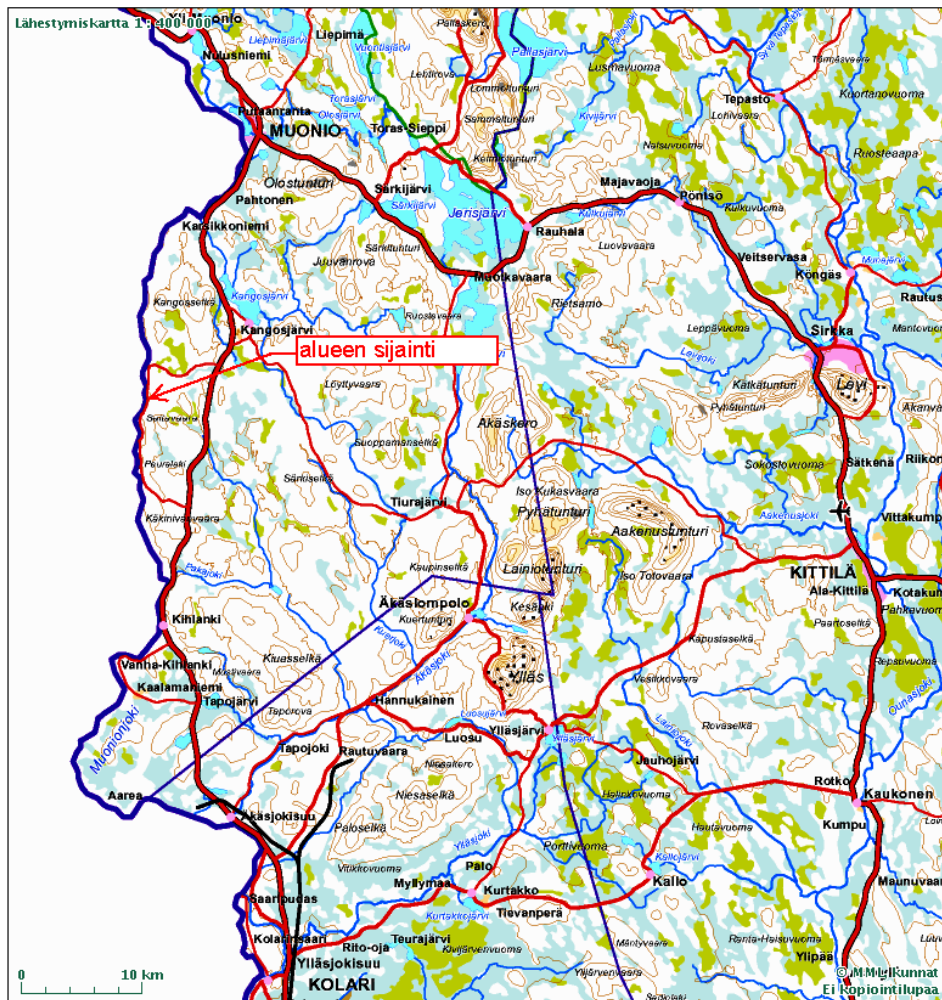
Saitajoen Muonionjoen ranta-asemakaava

Tila RN:o 31:9

Korttelit 1 - 11

Karttatuloste

Tulostettu 30.09.2014

Tuotteen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 7510975 E: 379121
Tuote ei ole mittatarkka.

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	3
2	TIIVISTELMÄ	5
3	LÄHTÖKOHDAT	
	3.1 Luonnonympäristö	5
	3.2 Rakennettu ympäristö	14
	3.3 Suunnittelutilanne	15
4	RANTA-ASEMAKAAVA	
	4.1 Ranta-asemakaavan tavoite ja valmistelu	17
	4.2. Ranta-asemakaavan kuvaus	17
5	RANTA-ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	18
6.	KAAVAN TOTEUTTAMINEN	20
	Tilastolomakkeet	21

1. Perus- ja tunnistetiedot

Kaavan laatija:

- Seitap Oy, Aionkatu 1, 96200 Rovaniemi

Vastaava kaavoittaja Tapani Honkanen, maanmittausteknikko, YKS 282,

Kaavan vireilletulo ja kaavoituksen vaiheet:

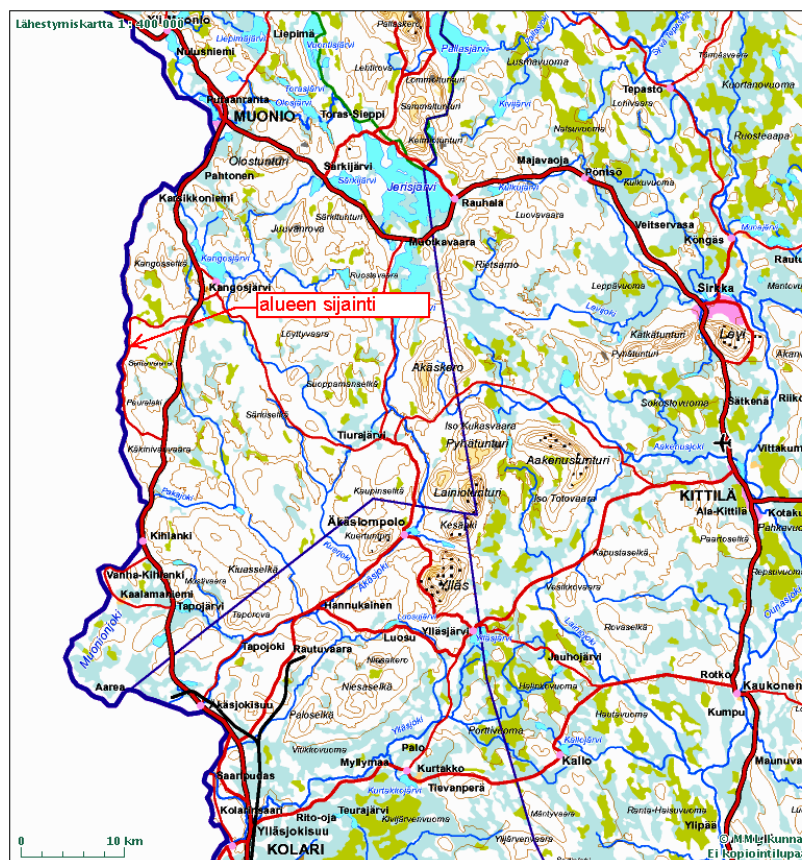
- Ranta-asemakaavan vireilletulo 26.11.2014.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on 26.11.2014 alkaen MRL 63§:n mukaisesti osallisten nähtävänä Muonion kunnantalossa julkisten kuulutusten ilmoitustaululla ja Muonion kunnan internetsivuilla osoitteessa www.muonio.fi.
- Ranta-asemakaavaluonnos on pidetty 25.8. – 23.9. 2015 MRA 30 §:n mukaisesti nähtävänä. Kaavaluonnoksesta pyydettiin myös viranomaisten lausunnot.
- Ranta-asemakaavaehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtävänä 28.12.2015 - 26.1.2016 ja siitä pyydettiin MRA 28 §:n mukaiset lausunnot.
- Muonion kunnanvaltuusto hyväksyi ranta-asemakaavan 8.2.2016 § 4.
- Muonion kunnanhallitus määräsi MRL 201 §:ään perustuen ranta-asemakaavan voimaan korttelin 8 olevaa VR-aluetta lukuun ottamatta.

Kaavoitettava alue

Ranta-asemakaavoitus käsittää n. 2,7 km Muonionjoen rantaa Saitajoen kohdalla ja siitä alavirtaan päin, sekä 200 m Saitajoen rantaa.

Karttatuloste

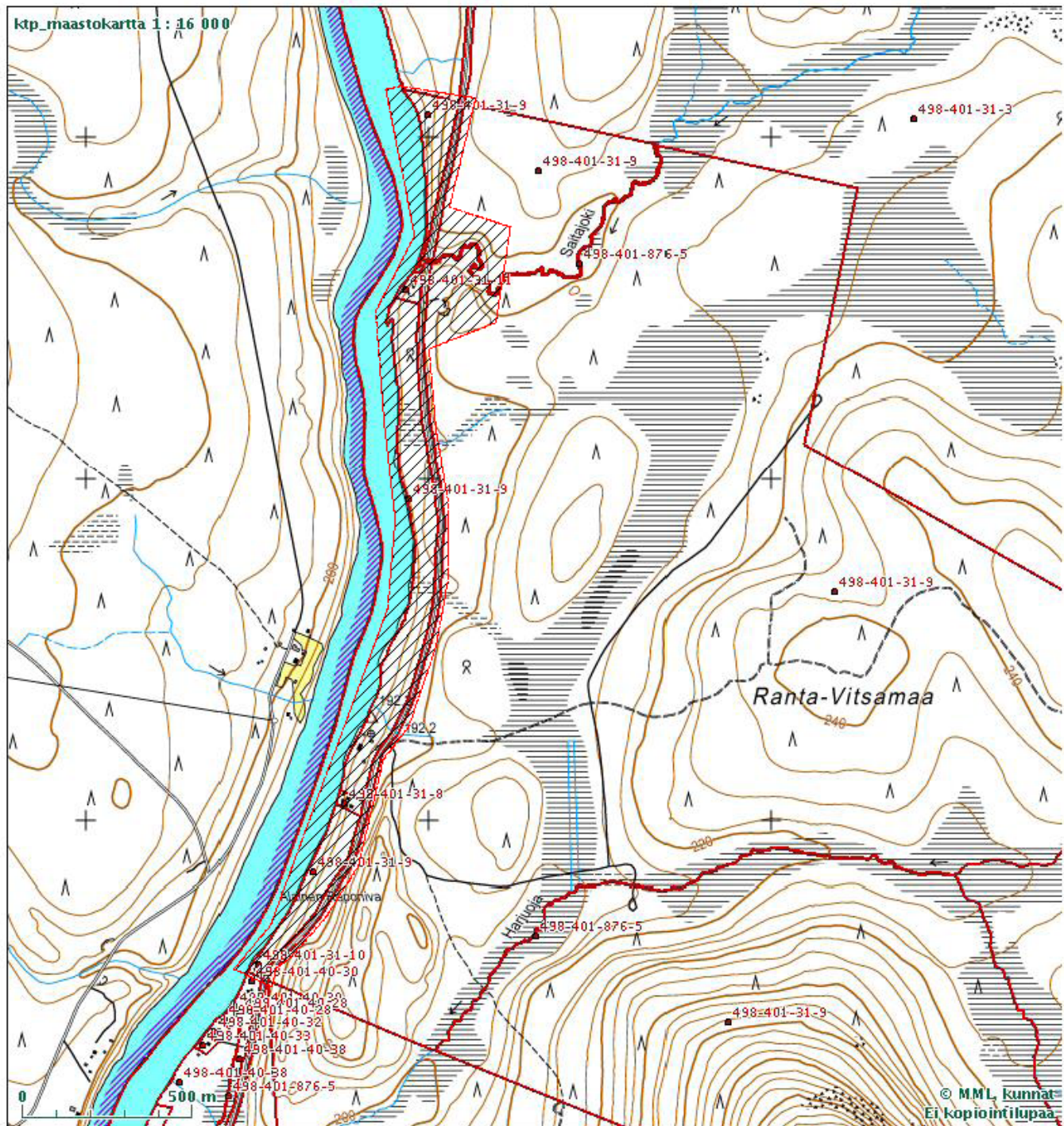
Tulostettu 30.09.2014

Tulosteen keskipisteen koordinaatit (E TRS-TM35FIN): N: 7510975 E: 379121
Tuloste ei ole mittatarkka.

Karttatuloste

Tulostettu 25.08.2014

Tulosteen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 7519741 E: 352313
Tuloste ei ole mittatarkka.

2. TIIVISTELMÄ

Ranta-asemakaavalla osoitetaan 11 loma-asuntojen korttelia joihin yhteensä 21 omarantaista loma-asunnon rakennuspaikka. Tilan vanha talouskeskuskin osoitetaan nykyisen käytön mukaisesti yhdeksi loma-asunnon rakennuspaikaksi.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Luonnonympäristö

Alueen luontoselvityksen laati ilmakuvatarkastelun luontokartoittaja EAT Tuomas Väyrynen Ahma ympäristö Oy:stä hutikuussa 2015. Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esittämän mukaisesti luontoselvitystä tarkennettiin luontokartoituksella, jonka suoritti lokakuussa 2015 luontokartoittaja (EAT) Pia Kangas.

3.1.1 Ilmakuvatarkastelu

Tarkasteltavalla alueella Muonionjoen ranta vaikuttaa olevan melko yksipuolinen. Rantametsä on todennäköisesti alueelle tyypillistä mäntyvaltaista kangasta, joka on talousmetsäkäytössä. Alueelta löytyy myös muutama mökki piha-alueineen.

Ilmakuvatarkastelun perusteella alueelta löytyy muutama huomionarvoinen kohde. Merkittävistä näistä on pienen Saitajoen suualue (kohde 1), missä vaikuttaa olevan pieni mahdollisesti pajua kasvava niitty. Jokisuon pohjois- ja eteläpuolella on kuvassa vaaleana näkyviä hiekka- tai somerikorantoja.

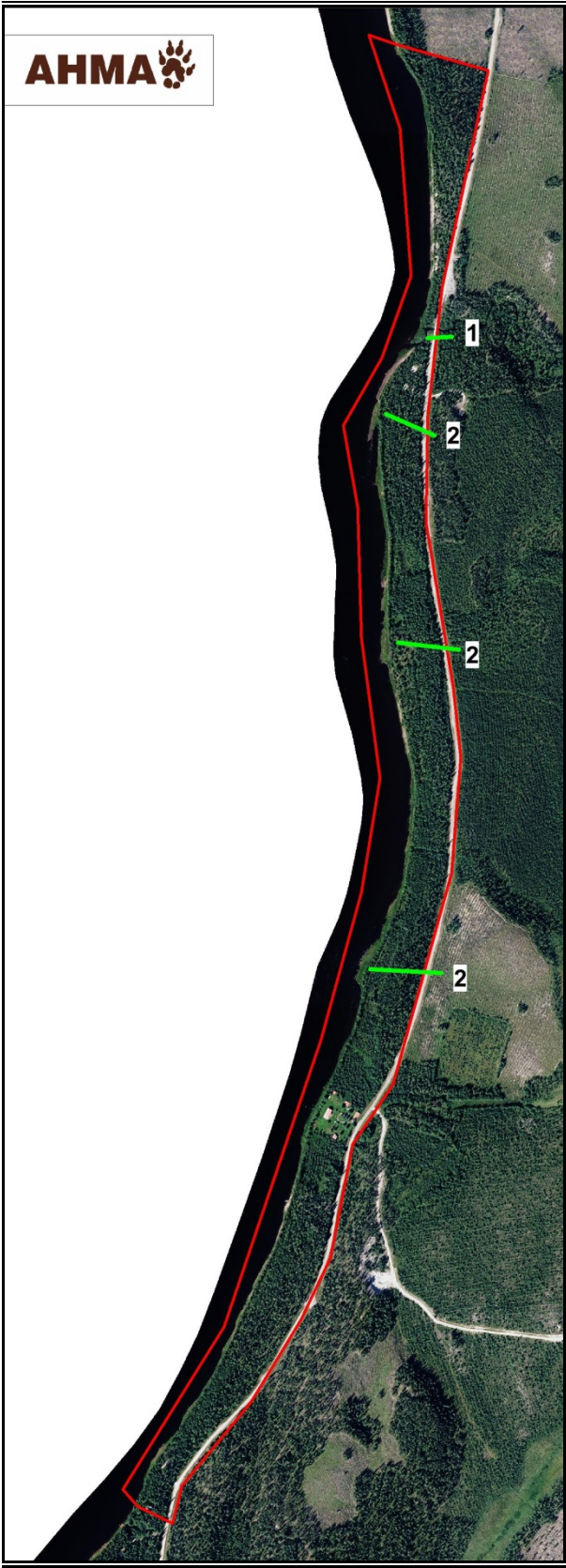
Tarkasteltavalla alueella on myös muutama rantaniityn oloinen pienehkö kohde (kohde 2). Kohteilla kasvanee alueellisesti tyypillistä rantaketokasvillisuutta ja mahdollisesti myös pajukkoa. Muu osa tarkasteltavasta ranta-alueesta on tavanomaisen näköistä.

Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämän kasvialtaksen mukaan Muonion ruudulla on havaittu 178 kasvilajia (lähde: Lampinen, R., Lahti, T. & Heikkinen, M. 2014: Kasvialtas 2013. -- Helsingin Yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki. Levinneisyyskartat osoitteessa <http://www.luomus.fi/kasvialtas>).

Näistä 6 on tuoreimmassa vuoden 2010 uhanalaisuusluokituksessa luokiteltu joko vaarantuneeksi (VU) tai silmälläpidettäväksi (NT) lajiksi:

Laji	Suomeksi	Uhanalaisuusluokka
<i>Antennaria dioica</i>	ahokissankäpälä	NT
<i>Botrychium boreale</i>	pohjannoidanlukko	VU
<i>Botrychium lanceolatum</i>	suikeanoidanlukko	VU
<i>Botrychium lunaria</i>	ketonoidanlukko	NT
<i>Botrychium multifidum</i>	ahonoidanlukko	NT
<i>Trifolium spadiceum</i>	musta-apila	NT

Kyseiset lajit ovat tyypillisesti niittyjen ja ketojen lajistoa. Siten niiden esiintyminen tarkastelualueen rantaniityn oloisilla kohteilla (kuvassa numero 2) on mahdollista, mutta epätodennäköistä. Kyseiset rantaniityt ovat tulva-aikaisen vedenvaihtelun piirissä eivätkä siten lajeille edullisia kasvupaikkoja.

3.1.2 Luontokartoitus

Luontokartoituksen suoritti lokakuussa 2015 luontokartoittaja (EAT) Pia Kangas Ahma ympäristö Oy:stä.

VR-aluetta korttelin 10 rakennuspaikan 2 kohdalla.

Johdanto

Alueen luontoarvoista on tehty Ahma Ympäristö Oy:n toimesta ilmakuvatarkastelu 16.4.2015. Ilmakuvatarkastelun perusteella suunnittelualueella on arvioitu olevan neljä mahdollista arvokasta elinympäristöä. Ilmakuvatarkasteluun on lisäksi sisältynyt kasviatlas perusteinen lajistoarviointi. Ilmakuvatarkasteluun ei ole kuulunut maantien idänpuoleisia alueita.

ELY-keskus on antanut lausunnon Saitajoen-Muonionjoen ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta 30.9.2015 (LAPELY/1191/2014). ELY-keskus on lausunnossaan todennut, ettei ilmakuvatarkastelu ja atlasruudun lajistoarviointi riitä luontoarvojen selvittämiseksi, vaan se edellyttää luontotyyppien ja mahdollisten uhanalaisen kasvilajiston kartoitusta suunnittelualueelta niiltä osin mihin kohdistuu maankäytön muutoksia.

Tässä raportissa selvitetään maastokäynnin tulokset ja arvioidaan alueella olevia arvokkaita kohteita sekä lajistoa.

Inventointimenetelmä

Luontotyytit ja kasvilajisto on selvitetty yleistasolla ja painopiste on erityisesti suojelluista merkittävillä luontokohteilla ja lajeilla, joilla tarkoitetaan seuraavia kohteita:

- Lainsäädäntö kieltää alueen hävittämisen tai muuttamisen. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 § suojellut luontotyytit, luontodirektiivin liitteen IV lajit, sekä luonnonsuojeluasetuksella (160/1997) erityisesti suojeltavat lajit.

- Lainsäädäntö kieltää kohteen muuttamisen. Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § kohteet mukaan lukien pohjavesialueet.
Lainsäädäntö ohjaa maankäyttöä tai rakentamista. Metsälain (1093/1996) 10 § kohteet ja luonnonsuojelulain (1096/1996) 46 ja 47 § mukaiset uhanalaiset lajit ja niiden esiintymispaikat.
- Lisäksi huomiota kiinnitettiin uhanalaisten luontotyyppien mahdolliseen esiintymiseen alueella (Raunio ym. 2008)

Maastoinventointi alueelle tehtiin niille kohteille, joihin kohdistuu maankäytön muutoksia. Nämä kohteet näkyvät Liitteessä 1. Kohteista 11 on rakennustontteja (RA) ja 1 on maa-ainesten ottoalue (EO). maastoinventointi suoritettiin 22.10.2015. Ajankohta oli myöhäinen maastotöitä ajatellen. Leuto syksy ja lumettomuus kuitenkin tekivät inventoinnin mahdolliseksi. Maastossa oli havaittavissa uhanalaista lajistoa sekä luontotyyppit. On mahdollista että tulvavaikutteisella kivikkorannalla voi kasvaa erikoisempaa lajistoa, mutta suurin osa tonteista ei sijoitu rantavyöhykkeelle. Koska tonttien rajoja ei ollut maastossa mahdollista havaita kartan ja GPS:n perusteella inventointiin myös rantaosia. Sammaleet ja varpukasvillisuus ja osa ruohoista olivat vielä tunnistettavissa. Lakastuneista ruohoistakin pystyi määrittelemään lajit paikoitellen melko hyvin.

Selvitysalueen erityispiirteet

Selvitysalue sijaitsee pohjoisborealisella vyöhykkeen Peräpohjolan metsäkasvivyöhykkeellä. Suokasvillisuusvyöhykkeeltään alue kuuluu Keski- ja Pohjois-Peräpohjolan aapasuoalueeseen (4C). Alueen kallioperä koostuu graniitista ja maaperä on karkearakeista maalajia. Alueella ei ole pohjavesialueita, eikä muinaisjäännöksiä. (Paikkatietoikkuna, 2015).

Suunnittelualue sijoittuu Tornio-Muonionjoen valuma-alueelle, joka kuuluu Natura 2000-verkostoon (FI 1301912). Tornio–Muonionjoen Natura-alue käsittää jokireitin Suomen puoleisen vesistöalueen eikä ELY-keskuksen lausunnon mukaan tässä hankkeessa tarvitse laatia LSL:n 65 §:n mukaista Natura-arviointia.

Tulokset

Suunnittelualue sijaitsee Muonionjoen ja Saitajoen alueella. Liitteissä 1 ja 2 olevilla kartoilla näkyy kaavoitusalueen sijainti. Osassa ranta-asemakaavan tontteja on jo olemassa olevia kesämökkejä tai muita rakennuksia. Alueen metsät ovat olleet metsätalouskäytössä, joten niissä ei lahoppuustoa juuri esiinny. Metsät ovat pääasiassa varttunutta sekapuustoista kasvatusmetsää. Metsät ovat joko kuivahkon kankaan (EMT) tai tuoreen kankaan (HMT) tyyppisiä. Muutamilla tonteilla on soistuneisuutta. Muonionjoen rantaosassa on tulvavaikutteista kivikkoista rantaosaa. Muonionjoen tonteista osa sijoittuu rinteeseen ja Saitajoen rannassa on paikoin jyrkkää rinnemaastoa. Muonionjoen rannassa on rantapenkerettä yleensä noin 1 -3 metriin. Tarkempi kuvaus jokaisesta korttelialueesta löytyy erikseen numeron kohdalta.

Korttelialue 1

Korttelialueella 1 on kaksi tonttia, joissa molemmissa on rakennettu mökki muine rakennuksineen. Eteläreunassa on vanha mökin tai vastaavan raunio, josta katto on luhistunut. Mökin ympärillä on pienialaisena ruohoisen korven kasveja. Kasvistossa esiintyy mm. kultapiiskua, korpikastikkaa, hiirenporrasta, riidenliekoa, vanamoja, oravanmarjaa ja maitohorsmaa. Muuten ympäröivä metsä on varttunutta kasvatusmetsää. Joen rantatörmällä on jonkin verran varpujen seassa ruohoja, esim. mesiangervo, huopaohdake ja metsäkurjenpolvi. Katajaa kasvaa jonkin verran.

Korttelialue 2

Alue on pääasiassa loivapiirteistä rinnemetsää, jossa kasvaa kuusta, mäntyä ja koivua. Kehitysluokka vaihtelee kasvatusmetsästä varttuneeseen kasvatusmetsään. Pääasiassa metsätyypiltään alue on variksenmarja-mustikkatyypin kuivahkoa kangasta sekä seinäsammal-mustikkatyypin tuoretta kangasta esiintyy myös. Nimikkolajien lisäksi alueella on puolukkaa, katajaa, kampasammalta, nahkajakälää, metsälauhaa, kevätpiippoa ja kanervaa. Kunttaisuutta ja kivikkoisuutta esiintyy paikoitellen.

Korttelialue 3

Korttelissa sijaitsee mökkejä ja muita rakennuksia. Metsä on tuoreen kankaan tyyppiä ja puusto on varttunutta kasvatusmetsää. Mäntyä kasvaa päälaajina puustossa, mutta kuusta ja koivua esiintyy myös. Kasvillisuus on samanlaista kuin edellisessä kuvatussa korttelialueessa. Kultapiiskua kasvaa rannan läheisyydessä muiden lajien lisäksi.

Korttelialue 4

Alueella on jo olemassa olevia rakennuksia. Tontilla sijaitsee vanha pihapiiri, jossa aitta on vuodelta 1879. Piha-alue on hoidettu ja kasvaa pääasiassa nurmikkolajeja, esim. niittyleinikkiä, siankärsmöä, maitohorsmaa, rantatädykettä, nurmilauhaa ja voikukkaa. Rakennusten ja hoidetun pihan ympärillä on nuorempaa metsää, jota on aitan takaa harvennettu.

Aitta vuodelta 1879 sijaitsee 4. korttelialueella.

Korttelialue 5

Korttelialueella viisi on tehty puuston raivausta. Metsä on nuorta kasvatusmetsää, pääasiassa tuoretta kangasta. Koivua on raivattu melko runsaasti pois. Puustossa esiintyy koivun lisäksi kuusta ja mäntyä, pensaskerroksessa on katajaa. Lajisto on tyypillistä ja vastaavaa kuin aiemmin kuvatuilla kohteilla.

Korttelialue 6

Korttelialueiden 5 ja 6 välissä on kaivettu oja, joka ei kuulu tonttikaavoitukseen. Kortteli kuudessa on tehty myös runsaasti koivun raivausta ja puusto on kuusivaltaista. Puustossa esiintyy lisäksi jonkin verran haapaa. Muutoin lajisto on tyypillistä kuivahkon kankaan varpuja.

Korttelialue 7

Alue koostuu eteläosan tuoreesta kankaasta ja pohjoispuolen soistuneemmasta tuoreesta kankaasta, jossa ruoholajeja esiintyy runsaammin. eteläosan metsikkö on nuorta kasvatusmetsää, jossa koivun ja kuusen lisäksi esiintyy jonkin verran mäntyä ja haapaa. Katajaa esiintyy paikoin todella runsaana rantapenkereen tuntumassa.

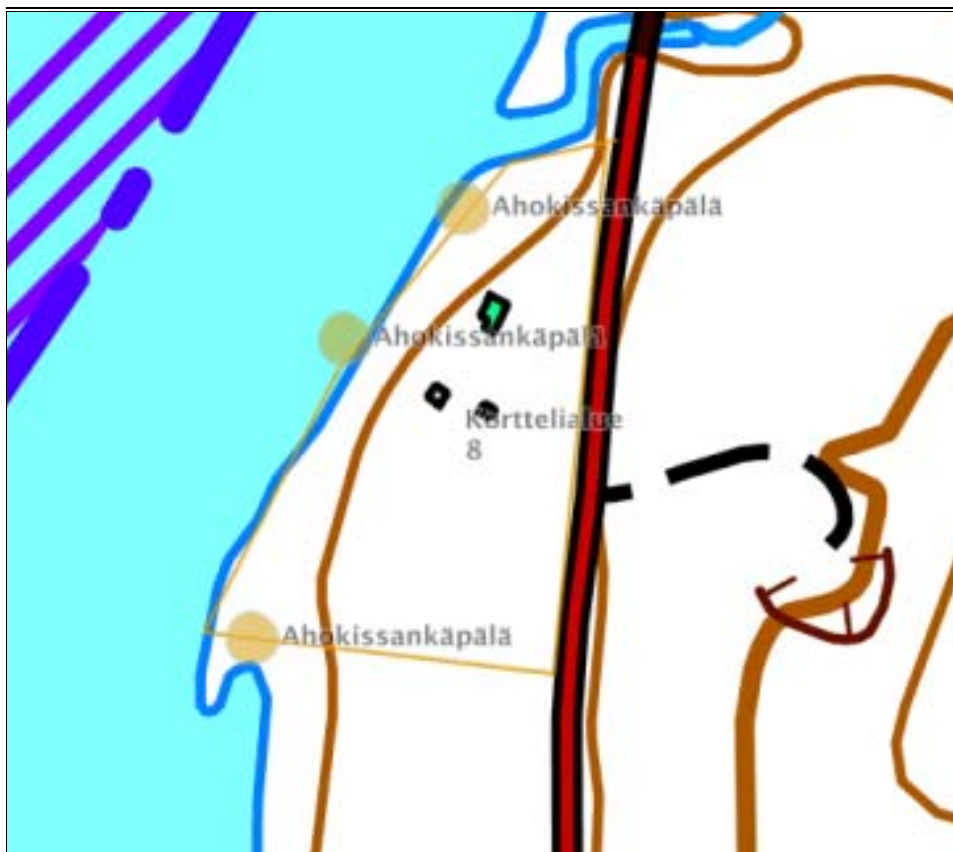
Runsaita katajakasvustoja rannan läheisyydessä.

Pohjoisosan soistuneella osalla puusto on koivu-kuusivaltaista ja haapaa jonkin verran. Puuston ikä on vanhempaa kuin etelämpänä korttelissa ja on varttuneen kasvatusmetsän ikäistä. Lohopuustoa on kuitenkin niukasti. Kuviolla on havaittavissa vanha oja tai tulva-aikaan oleva vesiuoma, joka käyntiajankohtaan oli kuitenkin kuiva. Kasvillisuus on melko monilajinen ja joukossa on jopa lehtomaisen kankaan lajeja. Seuraavat lajit havaittiin alueella: metsäimarre, riidenlieko, puolukka, huopaohdake, vanamo, kevätpiippo, metsäkurjenpolvi, kurjenjalka, maitohorsma, korpikastikkaa runsaana sekä seinä- ja karhunsammal.

Korttelialue 8

Korttelialueella 8 on kaksi tonttia, joista pohjoispuolen tontissa sijaitsee mökki lisärakennuksineen. Puusto on tonteilla varttunutta kuivahkon kankaan kasvatusmetsää. Puusto on sekametsää, jossa päälajeina esiintyy kuusta ja koivua. Kasvillisuudessa on tyypillistä varpulajistoa. Lähempänä rantaa on nuorempaa tuoreen kankaan metsää, jossa esiintyy runsaammin koivuja ja katajaa. Lajistossa tavataan lampaannata, metsälauha, riidenlieko, kevätpiippo ja kultapiisku.

Rantatörmällä somerikossa kasvaa silmälläpidettävää ahokissankäpälää (Kuva 3-3). Kartassa näkyy kolme pistettä, mutta ahokissankäpälää kasvoi lähes yhtenäisenä esiintymänä pisteiden välissäkin. Kuvassa 3-4. näkyy ahokissankäpälällä sopivaa tulvavaikutteista somerikkoja. Ahokissankäpälän koordinaattipisteet on esitetty liitteessä 3.

Ahokissankäpälän esiintyminen Muoniojoen somerikossa.

Korttelialue 8 ranta-aluetta, jossa on soveliaasta elintympäristöä ahokissankäpälälle.

Korttelialue 9

Korttelialue 9 koostuu rinteiden päällisosasta, jyrkästä rinteestä sekä Saitajoen varren tulvavaikutteisesta alaosasta. Rinteiden päällä ja rinteessä on varttunutta kasvatusmetsää. Metsä on kuivahkon kankaan tyyppiä, jossa kasvillisuus koostuu varvuista (variksenmarja, puolukka, mustikka). Pääpuuna on mänty, mutta kuusta ja koivua esiintyy jonkin verran. Saitajoen varressa on metsälain 10 §:n mukainen ruoho- ja heinäkorpi. Luontotyyppi on luokiteltu lisäksi luontotyyppien uhanalaisuus arviossa Pohjois-Suomessa silmälläpidettäväksi luontotyyppiä. Karttaan on rajattu metsälain 10 §:n mukainen alue (Kuva 3-5.). Kohde on havaittavissa ilmakuvallakin selkeästi erilaisena kasvillisuustyyppinä.

Metsälain 10 § mukainen ruoho- ja heinäkorpi maastokartassa sekä ilmakuvassa.

Kuvassa näkyy ruoho- ja heinäkorven kasvillisuuden ero rinteiden kasvillisuuteen. Koivu on kuviolla valtapuuna, kertoen Saitajoen tulvavaikutuksesta. Kuusella on huonompi tulvankestävyys kuin koivulla. Kenttäkerroksessa esiintyy runsaana korpikastikkaa ja muina lajeina on havaittavissa huopahdake, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, isotalvikki ja riidenliekoa. Kuviolla havaittiin laskastunut myös putkikasvi, joka kartoittajan näkemyksen mukaan voi olla väinönputki. Pohjakerroksessa esiintyy palmusammalta runsaana sekä muuna lajistona tavataan niittyhavusammalta sekä lehväsammalia ja luhtakuirisammalta kaikkein kosteimmissa painanteissa. Kohteella on jonkin verran koivu maalahopuuta, mikä lisää kohteen monipuolisuutta.

Etualalla ruoho- ja heinäkorpi taustalla näkyy alueen jyrkkä rinne.

Korttelialue 10

Alueella on variksenmarja-mustikka tyypin kasvatusmetsää. Puusto on pääasiassa mäntyvaltaista, jonkin verran on koivua ja kuusta sekapuuna. Lajisto on tyypillistä kuivan kankaan varpukasvillisuutta. Jonkin verran harmaaporonjäkälää esiintyy laikkuina. Alueen rantatöyräs on erityisesti eteläpuolella jyrkkä ja eroosiolle herkkä. Tämä on syytä huomioida kaavoituksessa.

Korttelialue 11

Korttelialue 11 pohjoisosassa on laajin yhtenäinen kuusikkoinen metsä. Puusto on iäkkäämpää, vaikka lahoppua ei juuri esiinny. Vanhoja kantoja on näkyvillä. Tien vierusalue on kuivahkoa kangasta tyyppilajeineen. aivan rannan tuntumassa on tuoretta kangasta ja lajistossa esiintyy varpujen lisäksi kevätpiippoa, maitohorsmaa, metsäkortetta ja kultapiiskua. Puustossa on koivua sekä katajaa esiintyy. Ranta on melko jyrkkäpiirteinen, jossa pudotusta on jopa kolme metriä. Tulvavaikutuksen vuoksi ranta osa voi olla herkkä eroosiolle.

Maa-ainesten ottoalue (EO)

Soranottoalue on jo olemassa oleva. Soranottoaluetta reunustaa kuivahkon kankaan nuori kasvatusmetsä. Lajisto on tavanomaista variksenmarja-mustikka tyypille.

Tulosten tarkastelu

Kaavoituksessa on syytä huomioida Saitajoen pohjoisrannalla sijaitseva korttelialue yhdeksän metsälain 10 §:n mukainen ruoho- ja sarakorpi. Metsälain 10 §:n tavoitteena on monimuotoisuuden säilyttäminen elinympäristöissä. Kohde on pienialainen ja selkeästi ympäristöstä erottuva, näin ollen se täyttää metsälain 10 § pykälän määritelmän. Lain tarkoittamissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan tehdä varovaisia hoito- ja käyttötoimenpiteitä, joissa elinympäristöjen erityispiirteet säilytetään tai niitä vahvistetaan. Toimenpiteissä on säilytettävä elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne, vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä. (Metsälaki 1093/1996). Nämä puitteet antavat omat rajoituksensa kohteen käytölle. Kohteen välittömässä läheisyydessä voi olla myös tulvaaltistusta, joka on myös syytä huomioida.

Korttelialue kahdeksassa sijaitsee luonnonsuojelulain mukaista silmälläpidettävää ahokissankäpälää. Laji on yleinen Pohjois-Suomessa. Lajin esiintymispaikoille Muonionjoen tulvavaikutteisille rannoille ei odoteta kohdistuvan minkäänlaisia lajia tai sen elinympäristöä heikentäviä vaikutuksia, ellei alueella tehdä suuria maansiirtotöitä. Tällaiset toimet eivät liene rantatonteilla tarpeellisia.

Korttelialue 10 ja 11 rantatörmä on paikoin hyvin jyrkkäpiirteinen ja tulvavaikutteiselle eroosiolle altis. Tämä on syytä huomioida kaavamerkinnoissa, niin että runsasta puiden poistoa aivan rantatörmältä pyritään välttämään. Puusto juurineen sitoo maa-ainesta ja estää näin ollen tulvan vaikutuksia.

Edellä mainittu huomioiden Saitajoen-Muonionjoen ranta-alueet ovat rakentamiselle soveliaita ja maaston kulutuskestävyys on hyvä.

Alueella havaitut uhanalaiset lajit

Koordinaatit ERTS35-FIN muodossa.

LAJI	N-koordinaatti	E-koordinaatti	esiintymä	Suojelustatus
ahokissankäpälä	7520478	351890	Rantapenkereellä	NT
ahokissankäpälä	7520553	351914	Rantapenkereellä	NT
ahokissankäpälä	7520591	351948	Rantapenkereellä	NT

3.1.3 Suojelualueet ja -ohjelmat

Luonnonsuojeluohjelmat

Alue ei kuulu luonnonsuojeluohjelmiin.

Luonnonsuojelu-, vesi- ja metsälain mukaiset suojeltavat kohteet

Alueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia kohteita.

Metsälain 10§:ssa mainittuja metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen kaltaisia kohteita alueella ei ole.

Tornionjoen- Muonionjoen Natura 2000-alue (FI 130 1912) ja sen luontoarvot:

Tornionjoen- Muonionjoen Natura-alue on sisällytetty Natura 2000-verkostoon luontodirektiivin (SCI) mukaisena kohteena. Natura-alueen suojeltava luontotyyppi on Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (100 %) ja suojeltava luontodirektiivin liitteen II laji on saukko.

Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit- luontotyyppiin luetaan luonnontilaiset tai lähes luonnontilaiset jokireitit niiden osat boreaalisella ja hemiboreaalisella vyöhykkeellä. Luontotyyppillä vesi on niukkaravinteista, veden pinnan vuodenaikainen korkeusvaihtelu on suurta ja talvella vedenpinta jäätyy.

Veden laadun suhteen Könkämäeno ja Muonionjoen yläosa ovat luonnontilaisia, hyvin vähän kuormitettuja vesistöjä. Könkämäeno on hyvin kirkasvetinen ja karu vesistö, joka kuuluu vesistöjen yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan luokkaan I eli erinomainen. Humuspitoisten sivuvesien vaikutuksesta veden väri kohoaa jo Muonionjoen yläosalla, mistä johtuen Muonionjoki ja Tornionjoki kuuluvat Muonion alapuolelta lähtien laatuluokkaan II eli hyvä. Veden ravinnepitoisuudet kohoavat joen latvaosilta alajuoksulle tultaessa, mutta suurimmaksi osaksi jokea voidaan pitää karuna vesistönä. Ainoastaan joen alaosa voidaan pitää lievästi rehevänä. Ihmistoiminnasta aiheutuva kuormitus painottuu joen alaosalle, missä suurimmat kuormittajat ovat maa- ja metsätalous sekä taajamien ja haja-asutuksen jätevedet.

3.2 Rakennettu ympäristö.

Kaavoitettavan alueen keskellä on tilan vanha talouskeskus, jossa on päärakennuksen lisäksi vanha aitta, joka on rakennettu 1800-luvulla ja varasto sekä erillinen pienempi asuinrakennus. Asuinrakennukset ovat tällä hetkellä loma-asutuksessa.

Alueesta laadittiin kaavoituksen pohjakartta tämän työn yhteydessä. Pohjakartta laadittiin maanmittauslaitoksen paikkatietoaineiston pohjalta täydentäen siihen korkeusesitys stereotyönä ja kiinteistörajat maastossa mitaten.

3.3 Suunnittelutilanne

3.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön ohjausjärjestelmää. Niistä päättää valtioneuvosto.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet :

- varmistavat, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa
- edistävät ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä sekä luovat edellytyksiä hyvälle elinympäristölle
- toimivat kaavoituksen ennako-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävissä kysymyksissä sekä edistävät ennako-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä eri puolilla Suomea
- edistävät kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa
- luovat alueidenkäyttölliset edellytykset valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat tarkistettuna voimaan 1.3.2009. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat yleis- ja erityistavoitteisiin.

Yleistavoitteista ranta-asemakaavoitusta koskevat:

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat:

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Alueidenkäytössä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.

Erityistavoitteista ranta-asemakaavoitusta koskevat:

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu:

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutus selvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat:

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

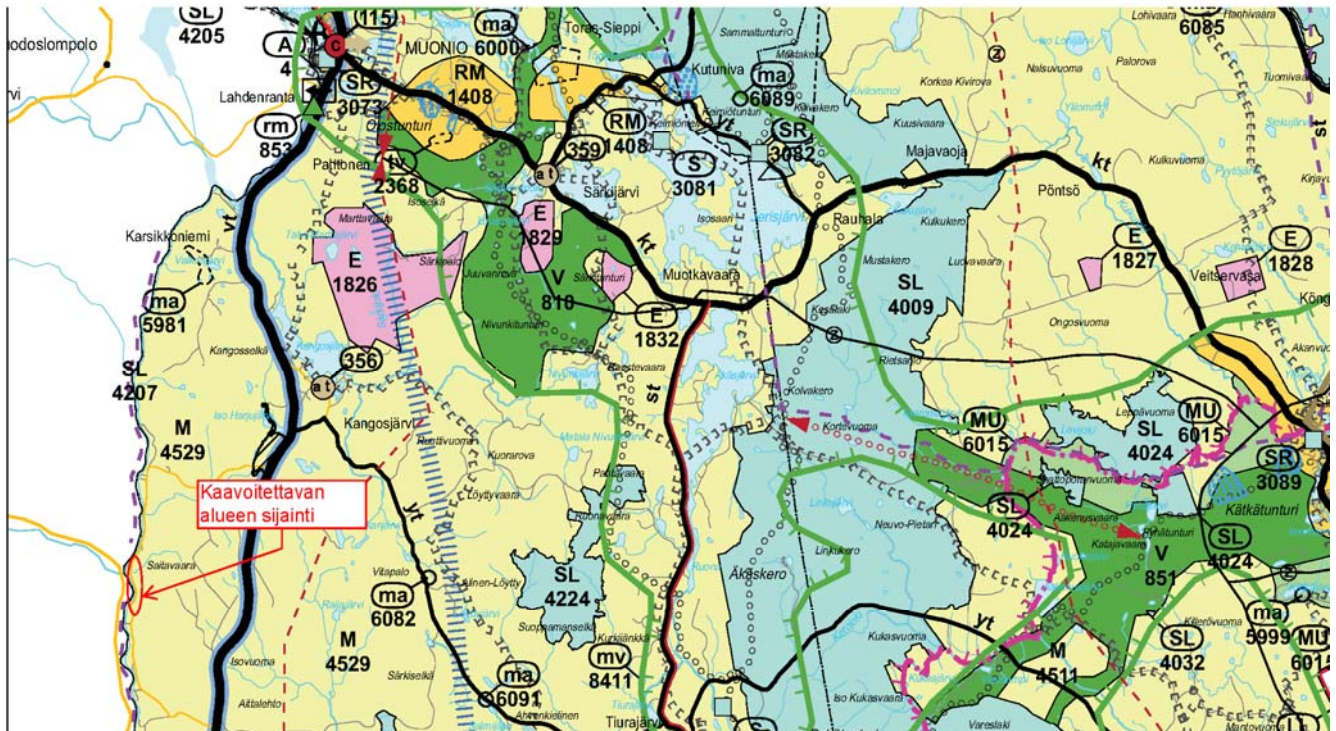
Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet.

Poronhoidon alueidenkäyttöllisten edellytysten turvaaminen poronhoitoalueella

3.3.2 Maakuntakaava

Muonio kuuluu Tunturi-Lapin maakuntakaavan alueeseen. Kaavoitettava alue sijoittuu maakuntakaavan M 4529 alueelle. Alla ote maakuntakaavasta ja M-alueen merkinnän selitys.

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

3.3.3 Yleiskaava

Ranta-asemakaavoitettava alue ei kuulu minkään yleiskaavan alueeseen.

3.3.4 Ranta-asemakaava

Alueelle tai sen läheisyyteen ei ole laadittu ranta-asemakaavaa.

4. RANTA-ASEMAKAAVA

4.1 Ranta-asemakaavan tavoite ja valmistelu

Maanomistajan tavoitteena on laatia omistamalleen ranta-alueelle ranta-asemakaava osoittamaan mille osalla tilan ranta-alueita tulevaisuudessa on tarkoitus rakentaa.

Ranta-asemakaavaa valmisteltaessa kaavan sopivuus maastoon tarkasteltiin rakennuspaikka- ja rakennusala-kohtaisesti maastossa. Vaihtoehtoina tutkittiin tiivistä rakennuspaikkarakennetta ja kaavan perustaksi valittua väljempää rakennuspaikkojen sijoittelua. Kaava-alueen olosuhteet, kaipa alue tien ja joen välissä, ja maasto huomioon ottaen parhaiten viihtyisä loma-asuin ympäristö katsottiin saavutettavan kaavaehdotukseksi valitulla ratkaisulla. Tarkennetulla luontokartoituksella varmistettiin, että rakennuskortteleiksi valituilla alueilla ei ole sellaisia luontoarvoja, että kaavaratkaisulla vaarannettaisiin luontoarvoja.

4.2 Ranta-asemakaavan kuvaus

4.2.1 Yleiskuvaus

Ranta-asemakaava-alue käsittää yleisen tien ja Muonionjoen rannan välisen alueen, joka kaava-alueen kohdalla käsittää 50 – 100 m leveän kaistan. Näissä olosuhteissa kaikki rakennuspaikat ovat omarantaisia.

Kaavaluonnoksessa alueelle osoitetaan 11 korttelia, niihin yhteensä 21 rakennuspaikkaa. Yksi rakennuspaikoista sijoittuu saita-joen ranta-alueelle.

Kaava-alueen 2,9 km rantaviivasta puolet jää rakentamiselta vapaaksi, käytännössä enemmänkin, kun kaava-alueen rakennuspaikat on osoitettu niin suurina, että rakennuspaikka käsittää keskimäärin 70 m rantaviivaa ja käyttää todellisuudessa n. 20 m rantaviivaa.

4.2.2 Aluevaraukset

Ranta-asemakaava-alueen pinta-ala on 48,45 ha, josta maapinta-alaa 26 ha. Korttelialueiksi on osoitettu 9 ha, (18,6 %) kaavaluonnoksen alueesta.

Rakennusoikeutta osoitetaan yhteensä 2760 k-m². Korttelitehokkuus on 0,03 ja aluetehokkuudeksi muodostuu 0,01. Rakennusoikeus osoitetaan rakennusala-kohtaisena rakennusoikeuslukuna. Harjunpään tilan vanhaan pihapiiriin (kortteli 4) osoitetaan useita erillisiä rakennusaloja, joista osalla sijaitsee suvun loma-asuinkäytössä olevia erikäisiä loma-asuinrakennuksia ja talousrakennuksia. Kortteliin osoitetaan kaksi uutta rakennusala suvun myöhempää loma-asuinrakennusten rakentamista varten.

Kaavassa kaikki rakennusalat on rajattu niin, että rakentaminen sijoittuu kaavamääräyksellä määrätyn vähintään 4 m keskivedenkorkeuden yläpuolelle.

Retkeily- ja ulkoilualueita (VR) on 15,4 ha, 31,8 % kaava-alueen pinta-alasta.

Kaava-alueelle on osoitettu kaksi venevalkama-aluetta, yhteensä 650 m² ja yksi pysäköintialue, pinta-alaltaan 250 m².

Kaava-alueen runkotie on yleinen tie, joka kaava-alueeseen osoitetulta osin on osoitettu LT-alueeksi. Tieyhteydet venevalkamiin ja Saitajoen rannalla olevaan kortteliin 9 on osoitettu ohjeellisella merkinnällä virkistysalueeseen.

Kaavaan on osoitettu EO-alue kaava-alueen rakentajien maa-ainesten ottamista varten.

Vesialuetta kaavaan sisältyy 22,23 ha.

5. RANTA-ASEMAKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1 Vaikutukset luontoon

Kaavan luontoselvityksiin perustuen voidaan todeta, että kaavan toteuttaminen ei vaaranna luontoarvojen säilymistä. Kaavan korttelin 9 kohdalla rannassa todettu metsälakikohde osoitetaan luomerkinnällä.

Kaavoitettavalla alueella ei ole pohjavesialuetta, kaavasta ei aiheudu pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

Kaavoitettava alue käsittää pääasiassa kapeaa aluetta tien ja Muonionjoen välissä. Alueen hulevedet on ennen kaavoitustakin johdettu tien sivuojiin. Tierumpujen ja sivuojien kautta hulevedet johdetaan Muonionjokeen. Kaavalla osoitettavat korttelialueet on sijoitettu niin, että hulevesien johtamiseen ei ole tarpeen tehdä muutoksia. Hulevedet eivät ole vaaraksi rakentamiselle eikä korttelialueiden rakentamisen johdosta ole tarpeen rakentaa uusia rakenteita tai ojia hulevesien johtamiseksi.

5.2 Vaikutukset maisemaan, muinaisjäänneksiin ja rakennettuun ympäristöön

Rakentaminen sijoittuu siinä mielessä rakennettuun ympäristöön, että rakennuspaikat rajoittuvat yleiseen tiehen. Kaavaluonnoksella osoitettu rakentaminen ei miltään osin näy kaukomaisemassa, eikä olemassa oleva tie huomioon ottaen sijoitu lähimaisemassakaan merkittävälle rantaosuudelle Muonionjoen rantaan.

Kaavoitettavalla alueella 15.10. 2015 tekemänsä arkeologista kulttuuriperintö koskevan tarkastuksen perusteella museonjohtaja, arkeologi Hannu Kotivuori on todennut, että kaavan toteuttamiselle ei hänen näkemyksensä mukaan ole muinaismuistolaista (295/63) johtuvaa estettä.

Kaavoitettavan tilan vanhassa pihapiirissä oleva vanha aitta osoitetaan kaavassa suojeltavaksi rakennukseksi.

5.3 Ranta-asemakaavan vaikutukset Natura-alueisiin:

Tornionjoen - Muonionjoen (FI 130 1912) Natura-alue

Keskeinen vaikutus muodostuu lisääntyvästä pistekuormituksesta, josta ei muodostu merkittävää haittaa suojeltavalle Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit –luontotyyppille. Kun hulevedet huomioidaan asemakaavoituksen yhteydessä ja purot lähiympäristöineen suojellaan, vaikutukset pintavesien virtaukseen ja laatutekijöihin ovat vähäiset. Tällöin kalkkipitoisen kiviaineksen mahdollinen erodoituminen on niukkaa tai olematonta.

Alueella ei ole saukon elinolojen kannalta erityisen tärkeää elinympäristöä muualla kuin Saitajoen rannalla. Saitajoen rannan läheisyyteen ei osoiteta loma-asuinrakennusten rakennusoikeutta joten rantaviivaa pysyy kaavasta huolimatta muuttumattomana. Saukon elintila tai elinmahdollisuudet eivät kaavan toteuttamisella heikkene.

Suunnitelman toteuttaminen ei uhkaa Natura-alueen eheyttä. Sen ekologinen rakenne ja toiminta, suojeltavat luontotyypit ja lajien kannat säilyvät elinkelpoisena ja elinvoimaisena.

Natura-arvioinnin tarveharkinta:

Ranta-asemakaavassa määrätään jätevesien käsittelystä niin, että kaavasta ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

Asemakaavan toteuttaminen ei heikennä Tornionjoen- Muonionjoen Natura-alueen luontotyyppien luonnontilaa, eikä olennaisesti vähennä luontotyyppien levinneisyysaluetta sekä luontodirektiivin liitteen II lajien tärkeitä elinympäristöjä. Kaavasta ei myöskään seuraa merkittävää häiriötä luontodirektiivin liitteen II lajille.

Edellä esitetyn perusteella todetaan, että asemakaavan muutos ei aiheuta luonnonsuojelulain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkittävää heikentymistä niille luonnonarvoille, jotka on sisällytetty Suomen ehdotukseen Natura 2000- suojeluverkostoksi eikä luonnonsuojelulain (65 ja 66 §) mukaista Natura- arviointia ole tarpeen suorittaa.

5.4 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Harjunpään tilan pihapiirissä oleva vanha aitta osoitetaan kaavassa suojeltavaksi. Vaikka pihapiiri on vanha, siinä ei ole muita suojelun arvoisia rakennuksia.

Ranta-asemakaavan alueella ei ole, eikä kaavalla osoiteta, muuta tiestöä kuin yleinen tie (maantie 19873). Liikennemäärät tiellä ovat siinä määrin vähäiset, että liikenteestä ei voida katsoa aiheutuvan loma-asumiselle haitallista melua. Kaavaehdotuksessa korttelialueiden liittyminen em. yleiseen tiehen on osoitettu liittymämerkinnöillä. Näkymät tiellä ovat hyvät, joten liittymät eivät aiheuta vaaraa tieliikenteelle.

5.5 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet, yleiskaavan ja asemakaavan sisältövaatimukset

Ranta-asemakaava tukee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita:

- ranta-asemakaavalla ei ole vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen eikä sillä ole vaikutusta kenenkään elinympäristön laatuun
- ranta-asemakaavassa määrätään jätevesien käsittelystä niin, että kaavasta ei aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa.
- kaavoitettavalla alueella ei ole kulttuuri- eikä luonnonperintöarvoja
- kaavaehdotuksella ei vaaranneta pintavesien laatua eikä Muonionjoen virkistyskäyttömahdollisuudet merkittävästi heikkene, rantaan jää korttelienkin kohdalle VR-alueita
- rakentaminen on sijoitettu niin korkealle, että tulva ei uhkaa rakennuksia (yli 2,5 m keskiveden korkkeudesta)

Koska Saitajoen Muonionjoen ranta-asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on kaavan valmistelussa otettu huomioon MRL:n yleiskaavalle asettamat sisältövaatimukset:

- kaava-alue sijoittuu yleisen tien yhteyteen
- ranta-asemakaava on mitoitettu kaava-alueella oleva rantaviiva huomioon ottaen niin, että naapuritilojen mahdollisuutta rantarakentamiseen ei heikennetä eikä Muonionjoen tai sen rantojen virkistyskäyttö vaarannu. Puolet rantaviivasta jää kokonaan rakentamiselta vapaaksi ja kaavalla turvataan yhtenäinen rannan suuntainen kulkumahdollisuus
- ranta-asemakaavamääräyksellä määrätään jätevesien käsittely niin, että kaavasta ei aiheudu pohja- tai pintavesien pilaantumisen vaaraa, määräyksen toteutuminen turvataan kiinteistökohtaisesti rakennuslupapäätöksissä
- kaava ei vaaranna merkittäviä luonnonarvoja
- rakentamiseen osoitetut korttelialueet on sijoitettu niin, että kaavalla ei heikennetä maisema-arvoja

Ranta-asemakaavaluonnosta valmisteltaessa on otettu huomioon asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset:

- rakennuspaikat on sijoitettu niin, että muodostuu viihtyisää loma-asuinympäristöä
- ranta-asemakaavaa valmisteltaessa tehdyssä luontoselvityksessä alueella ei ole todettu olevan erityisen tärkeitä luontoarvoja
- kaavaehdotusta valmisteltaessa on otettu huomioon myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset
- Natura-arvioinnin tarveharkinnan lopputulos on, että Natura-arviointi ei ole tarpeen

Ranta-asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan:

- loma-asumisen lisääminen tukee infrastruktuurin pysymistä alueella (tielle käyttäjiä)
- kaikki rakennusalat on sijoitettu turvalliselle korkeudelle suhteessa vesirajaan (tulvavaara-alueelle ei osoiteta rakentamista)
- Tornionjoen virkistyskäyttömahdollisuuksia kehitetään, venevalkamat, rannalla liikkuminen turvataan, alueelle uusia käyttäjiä
- korttelialueet irti rannasta, turvataan rantakalastajien mahdollisuus liikkua rannalla
- kaavamääräyksellä määrätään, että rakentamisella ei saa aiheuttaa pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa, määräyksen toteutuminen ratkaistaan rakennusluvista päätettäessä
- rakentaminen sijoittuu pääasiassa tien ja rannan väliin kapealle alueelle jolla ei ole merkittävää vaikutusta poronhoitoon

6. KAAVAN TOTEUTUMINEN

Ranta-asemakaava tulee voimaan, kun sen hyväksymispäätöksen lainvoimaisuus on kuulutettu.

Ranta-asemakaavan toteuttaminen on maanomistajien vastuulla. Ranta-asemakaavan toteutuminen ajoittunee useiden vuosien jopa vuosikymmenen ajalle. Muonion kunnalle kaavan toteuttamisesta ei aiheudu mitään velvotteita.

Rovaniemi, 29.10. 2015
Täydennetty 4.2.2016 ja 11.2.2016

Tapani Honkanen,
maanmitt.tekn. YKS-282

Seitap Oy
Ainonkatu 1
96200 Rovaniemi
www.seitap.fi

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenvedo

Kunta	498 Muonio	Täyttämispvm	11.02.2016
Kaavan nimi	SAITAJOEN MUONIONJOEN RANTA-ASEMAKAAVA		
Hyväksymispvm	08.02.2016	Ehdotuspvm	
Hyväksyjä	V-kunnanvaltuusto	Vireilletulosta ilm. pvm	26.11.2014
Hyväksymispykälä	4	Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus	498V080216A4		
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	48,4500	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	48,4500
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km] 2,90

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 21 Ei-omarantaiset 0

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 21 Ei-omarantaiset 0

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	48,4500	100,0	2760	0,01	48,4500	2760
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	15,4000	31,8			15,4000	
R yhteensä	9,0100	18,6	2760	0,03	9,0100	2760
L yhteensä	1,5400	3,2			1,5400	
E yhteensä	0,2700	0,6			0,2700	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	22,2300	45,9			22,2300	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k- m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k- m ² +/-]
Yhteensä	48,4500	100,0	2760	0,01	48,4500	2760
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	15,4000	31,8			15,4000	
VR	15,4000	100,0			15,4000	
R yhteensä	9,0100	18,6	2760	0,03	9,0100	2760
RA	9,0100	100,0	2760	0,03	9,0100	2760
L yhteensä	1,5400	3,2			1,5400	
LT	1,4500	94,2			1,4500	
LV	0,0650	4,2			0,0650	
LP	0,0250	1,6			0,0250	
E yhteensä	0,2700	0,6			0,2700	
EO	0,2700	100,0			0,2700	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	22,2300	45,9			22,2300	
W	22,2300	100,0			22,2300	